

Katowice, dnia 5 grudnia 2023 r.

INFORMACJA Nr 34/2023/EW

o wypadku ciężkim, spowodowanym opadem brył skalnych ze stropu, do którego doszło w dniu 13 września 2023 r. ok. godz. 11⁵⁰ w polu eksploatacyjnym LU-XVII/3 oddziału G-5, w KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Lubin” w Lubinie, któremu uległ ślusarz mechanik maszyn i urządzeń górniczych p/z.

Do wypadku doszło w przodku wyrobiska W-529a z przecinki 12 (dalej „przodek”), na głębokości 633 m.

Pole LU-XVII/3 (dalej „pole”) zlokalizowane jest w południowo-zachodniej części obszaru górniczego „Lubin-Małomice”, gdzie złoża rudy miedzi w granicy wyznaczonej przez uskoki „Środkowego Lubina” zapada na północny-wschód pod kątem 4°-14°. Złoże o miąższości od 0,4 m do 4,4 m występuje głównie w obrębie serii węglanowej, a w serii piaskowcowej charakteryzuje się dużą zmiennością. Furta przodka o wysokości ok. 3,0 m składała się, licząc od spagu: z piaskowców szarych, dolomitów granicznych, łupków ilastych przechodzących ku stropowi w dolomity ilaste, a następnie dolomity smugowane i dolomity wapniste, o sumarycznej grubości do 1,3 m, będące częścią serii węglanowej o łącznej miąższości ponad 40 m. W rejonie pola występują liczne uskoki. Wzdłuż północnego odcisu wyrobiska W-529a pomiędzy przecinkami 14 i 12, przebiega uskoki wynoszący o amplitudzie od 2,5 m do 2,8 m i generalnym biegu WNW-ESE. Na wybiegu wyrobiska W-529a, w odległości około 40 m od skrzyżowania z przecinką 12 znajdują się szeroka strefa tektoniczna o charakterze zrzutowym o amplitudzie około 30 m i biegu NW SE. Równolegle do generalnego kierunku uskoki występują pierwotne, pionowe spękania zabliźnione minerałami węglanowo-siarczanowymi, o głównym przebiegu NW-SE. W wyrobisku W-529a od przecinki 12 do czoła przodka występują dwa równoległe, nachylone spękania, wypełnione substancją ilastą. widoczną na odsłoniętych płaszczyznach.

Eksploatacja w polu prowadzona była systemem komorowo-filarowym z ugięciem stropu dla złoża o zwiększonym nachyleniu J UGN-2. Pole zaliczone zostało do pierwszego stopnia zagrożenia tąpnięciami, do pierwszego stopnia zagrożenia wodnego oraz pierwszego stopnia zagrożenia klimatycznego. Ze względu na dobór obudowy skały stropu zostały zaliczone do klasy II skał stropowych (skały średnio mocne I). Wyrobiska pola zabezpieczane były obudową kotwową o długości żerdzi 1,8 m, wklejaną na całej długości, w siatce kotwienia 1,5 m x 1,5 m, wg ustaleń Projektu technicznego obudowy kotwowej dla pola. Dodatkowo stosowano stojaki hydrauliczne typu Hydrotech. Dla robót eksploatacyjnych pola opracowane zostały Projekt techniczny eksploatacji oraz Ustalenia do Szczegółowego projektu eksploatacji, które zostały zatwierdzone przez kierownika ruchu zakładu górniczego (dalej „KRZG”).

Zgodnie z ustaleniami KRZG wyrobisko W-529a wykonywane było z przecinki 12 w kierunku zachodnim, do czasu osiągnięcia płaszczyzny znajdującego się na wybiegu uskoku. Wycinano w caliznie wyrobisko o szerokości około 7 m przy stropie i wysokości zgodnej z ustaloną furtą eksploatacyjną wynoszącą 3,0 m.

W dniu 13 września 2023 r. na I zmianie wielozmianowego systemu pracy WSP rozpoczynającej się o godzinie 6⁰⁰, w przodku W-529a z przecinki 12 obłożono między innymi zabudowę stropu obudową kotwową, po wybieraniu odstrzelonego po zmianie poprzedniej urobku. Do powyższego zadania sztygar zmianowy oddziału G-5 przydzielił operatora samojezdnego wozu kotwiącego typu SWK-1HS wraz z pomocnikiem - ślusarzem mechanikiem maszyn i urządzeń górniczych p/z. Około godziny 11⁵⁰ pomocnik operatora SWK, po ręcznym załadunku ładunków klejowych do odwierconego w stropie otworu, będąc w trakcie odwracania się po żerdź obudowy kotwowej, został uderzony, przewrócony na spąg i przygnieciony bryłami skalnymi, odspojonymi z zabezpieczanej obudową półki skalnej stropu. Przygniecionego bryłą uszkodzonego uwolnił operator kotwiarki, który poinformował o zdarzeniu sztygara zmianowego. Poszkodowanemu udzielono pierwszej pomocy i wytransportowano go z rejonu zdarzenia. Poinformowany dyspozytor górniczy, wezwał zastępy Górniczego Pogotowia Ratowniczego z Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Sobinie. Akcji ratowniczej z udziałem zastępów ratowniczych nie prowadzono. Działania ratownicze ograniczyły się do udzielenia poszkodowanemu pierwszej pomocy przez lekarza-ratownika oraz wywiezienia poszkodowanego w asyście ratowników szybem na powierzchnię. Poszkodowanego przewieziono karetką pogotowia do SOR Regionalnego Centrum Zdrowia w Lubinie.

Przyczyną wypadku ciężkiego było uderzenie, przewrócenie na spąg i przygniecenie pomocnika kotwiarza opadającą bryłą skalną, odspojoną z zabezpieczanej obudowy części stropu.

Przyczyna opadu bryły skalnej było odspojenie się fragmentu stropu z krawędzi ślizgu, najprawdopodobniej na skutek mechanicznego naruszenia struktury stropu podczas wiercenia otworu pod kotew, a także z powodu obecności spękań niewidocznych w czasie wcześniejszych prób obrywki.

Do wypadku przyczyniły się:

- Niewłaściwa organizacja pracy i brak koordynacji pracy maszyn i ludzi na zmianie oraz brak właściwego nadzoru nad wykonywanymi w oddziale robotami górniczymi przez osoby dozoru ruchu;
- Podjęcie przez operatora SWK pracy w przodku, który wymagał obrywki mechanicznej oraz niepoinformowanie osoby dozoru górniczego o konieczności wykonania obrywki mechanicznej;
- Naruszenie stropu w rejonie zaburzenia (ślizgu) przez niedozwolone próby wykonania obrywki organem roboczym kotwiarki oraz wiercenie otworów pod kotew.

Do wypadku mogło przyczynić się także:

- Zdemontowanie z kotwiarki urządzenia do pneumatycznego wprowadzenia kleju do otworu, co wymagało od pomocnika operatora dłuższego przebywania poza ostatnim rzędem zabudowanych kotew w celu ręcznego ładowania naboju kleju.

W związku z zaistniałym zdarzeniem Dyrektor OUG we Wrocławiu wstrzymał ruch zakładu górniczego KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Zakłady Górnicze „Lubin” w Lubinie w części dotyczącej wyrobiska W-529a od przecinki 12 do czoła przodka w polu LU-XVII/3 oddziału G-5 do czasu wykonania inwentaryzacji mierniczej miejsca wypadku oraz wskazania zakresu działań niezbędnych dla zapewnienia stateczności stropu w w/w odcinku wyrobiska, (ze szczególnym uwzględnieniem ślizgów i nieciągłości w stropie) i ich zrealizowaniu na zasadach określonych przez KRZG.

Ponadto, Dyrektor OUG we Wrocławiu wystąpił do Przedsiębiorcy KGHM Polska Miedź S.A. o podjęcie w trybie pilnym wszelkich możliwych działań zmierzających do podniesienia poziomu bezpieczeństwa pracy załóg górniczych w związku z odnotowanym zjawiskiem wzrostu wypadkowości w wyniku odpadu skał w oddziale zakładów górniczych „Lubin”, co może świadczyć o obniżeniu dyscypliny pracy lub innych zjawiskach, mających negatywny wpływ na bezpieczeństwo pracy, wraz z poinformowaniem Dyrektora OUG we Wrocławiu o podjętych działaniach.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG we Wrocławiu.